

СОГТУУРСАН ЭТГЭЭДИЙГ ЭРҮҮЛЖҮҮЛЭХ, АЛБАДАН СААТУУЛАХ АЖИЛЛАГААНЫ ҮЕД БИЕЙН ХҮЧ ХЭРЭГЛЭХ, ХҮНИЙ ЭРХИЙГ ХАНГАХ ЗАРИМ АСУУДАЛ

Ё.ОТГОНБАЯР

Дотоод хэргийн их сургуулийн Биеийн тамир, албаны бэлтгэлийн төвийн ахлах багш цагдаагийн ахмад

Товч агуулга: Цагдаагийн байгууллага нь Цагдаагийн албаны тухай хууль, Зөрчлийн тухай хууль, Согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэсэн этгээдийг албадан эрүүлжүүлэх тухай хууль, Цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагааны журам, /код-626/ бусад эрх зүйн актыг баримтлан согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэсэн этгээдийг эрүүлжүүлэх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж байна. Хөдөө, орон нутагт эрүүлжүүлэх ажиллагааг хэрэгжүүлэх нөхцөл, боломж хомс тул хүнийг эрүүл болгох эрүүлжүүлэхийн тулд эмч, сувилагч заавал байх шаардлагатай гэтэл сум орон нутагт тусгай зориулалттай эрүүлжүүлэх байр, эмч байдаггүйгээс хүний амь нас, эрүүл мэнд хохирч хүний эрхийн зөрчил гарсаар байна.

Түлхүүр үгс: Цагдаагийн байгууллага, согтууруулах ундаа, эрүүлжүүлэх, албадлага, биеийн хүч.

Оршил

“Эрүүлжүүлнэ” гэсэн ойлголт нь эрүүл болох, эрүүлших гэсэн утга санааг илэрхийлдэг бөгөөд нэр томъёоны утга агуулга, хүнд үзүүлэх үйлчилгээний талаасаа цагдаагийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг бус, эрүүл мэндийн байгууллага наркологийн болон хордлогын төвийн нарийн мэргэжлийн эмч, ажилтнуудын хяналт дор хэрэгжих ёстой үйл ажиллагаа юм. Дэлхийн нийтийн жишигт “эрүүлжүүлэх” гэдэг ойлголт байдаггүй бөгөөд “Архины хордлого тайлах” /Detox/ гэсэн нэр томъёог хэрэглэдэг байна.

Судалгаанаас харахад сүүлийн 3 жилийн байдлаар нийт эрүүлжүүлэгдсэн хүмүүсээс согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ тээврийн хэрэгсэл жолоодож гэмт хэрэг, захиргааны зөрчилд холбогдсон 12769 буюу 10.3 хувь, согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдсон 15293 буюу 12.3 хувь, гэмт хэрэг зөрчилд холбогдож болзошгүй 4995 буюу 4.2 хувийг эзэлж нийт эрүүлжүүлэгдсэн хүмүүсээс 33057 хүн буюу 26.8 хувь нь ямар нэгэн

байдлаар гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдож эрүүлжүүлэх байранд ирдэгээс цагдаагийн алба хаагчийн тавьсан шаардлагыг биелүүлэхгүй байх улмаар тэдэнд хүч хэрэглэх нөхцөлийг бий болгож байна. 2013 оны 07 дугаар сарын 05-ны өдөр өөрчлөлт орсон “Согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэсэн этгээдийг албадан эрүүлжүүлэх тухай хууль”-ийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-т “*Өөрийн үйлдлийг удирдан хянах чадваргүй болтлоо согтсоны улмаас хаана байгаагаа болон очих газраа мэдэхгүй болсон, гудамж талбай олон нийтийн газар ухаангүй унасан, энэ байдлаас болж өөрөө осол гэмтэл, гэмт хэрэг, зөрчилд өртөж болзошгүй болсныг үндэслэл болгон цагдаагийн алба хаагч тухайн этгээдийг хамгаалах, тусламж үзүүлэх зорилгоор эрүүлжүүлэх байранд хүлээлгэн өгнө*” гэж заажээ. Улсын хэмжээнд одоогийн байдлаар 40 эрүүлжүүлэх байр үйл ажиллагаа явуулж байгаагаас нийслэлийн 9 дүүрэг болон Төмөр замын цагдаагийн хэлтсийн эрүүлжүүлэх байранд эмэгтэйчүүдийг хүлээн авч нийт 10,

хөдөө орон нутагт 30 эрүүлжүүлэх байр үйл ажиллагаа явуулж байна.

Үндсэн хэсэг

Улсын хэмжээнд сүүлийн 3 жилд эрүүлжүүлэгдсэн иргэдийн байдлыг авч үзвэл согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэсний улмаас гэмт хэрэг, захиргааны зөрчилд холбогдсон болон холбогдож болзошгүй 356.833 хүнийг эрүүлжүүлжээ. Эрүүлжүүлэгдсэн шалтгааныг авч үзвэл 80632 буюу 65.3 хувь нь согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ бусдын амгалан тайван байдлыг алдагдуулсан, 8160 буюу 6.6 хувь нь согтууруулах ундаа хэрэглэсний улмаас хаана байгаага болон очих газраа мэдэхгүй болсон, 1605 буюу 1.3 хувь нь гудамж талбай, олон нийтийн газар ухаангүй унасан, 12769 буюу 10.3 хувь нь согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ тээврийн хэрэгсэл жолоодож гэмт хэрэг, захиргааны зөрчилд холбогдсон, 15293 буюу 12.3 хувь нь согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдсон, 4995 буюу 4.2 хувь нь гэмт хэрэг зөрчилд холбогдож болзошгүй зэрэг шалтгаанаар эрүүлжүүлэгдсэн байна. Эрүүлжүүлэгдсэн газраар нь авч үзвэл 51725 буюу 41.8 хувь нь гудамж талбайгаас, 58310 буюу 47.2 хувь нь гэр, орон сууцнаас, 4563 буюу 3.6 хувь нь байгууллага, аж ахуйн нэгжээс, 583 буюу 0.9 хувь нь үзвэр үйлчилгээний газраас, 4150 буюу 3.3 хувь нь баарнаас, 1823 буюу 1.4 хувь нь зочид буудлаас, 2300 буюу 1.8 хувь нь бусад газраас тус тус эрүүлжүүлэгджээ. Батлагдсан орон тоогоор төв, орон нутгийн цагдаагийн газар, хэлтсийн эрүүлжүүлэх байранд нийтдээ эрүүлжүүлэх байрны дарга, эмч 16, эмч 109, цагдаа 209, жолооч цагдаа 26, үйлчлэгч 13 ажиллахаас орон тооны хувьд байнга дутуу үйл ажиллагаа явуулж иржээ.

Согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэсэн этгээдийг албадан эрүүлжүүлэх тухай хуульд

“Согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэсэн этгээдийг цагдаагийн байгууллагын хяналтад авч, эмнэлгийн үйлчилгээ үзүүлж, албадан эрүүлжүүлэх” гэж заасан боловч согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэсэн этгээдийг эмнэлгийн бус нөхцөлд, эмчилгээ үйлчилгээ үзүүлэлгүй, ууж согтуурсных нь төлөө эрхийг нь хязгаарлан албадан эрүүлжүүлж байгаа нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.6 дахь хэсэгт заасан “Монгол Улсын иргэн нь эрүүл мэндээ хамгаалуулах, эмнэлгийн тусламж авах эрхтэй” гэсэн заалтыг зөрчиж байна.

Хуулиар “Согтууруулах ундаа хэрэглэсэн этгээдийн өөрийн үйлдлээ удирдан хянах чадварыг сэргээх үйл ажиллагааг эрүүлжүүлэх” гэж тодорхойлсон боловч цагдаагийн байгууллага хуулиар хүлээсэн чиг үүрэг, мэргэжлийн зүгээс дээрх хуулийн заалтыг хэрэгжүүлэх, хордлого тайлах эмнэлгийн үйлчилгээг зохих ёсоор үзүүлэх, эмчлэх боломжгүй юм. Харин согтуурсны улмаас гэмт хэрэг зөрчилд холбогдсон, хохирсон, агсан тавьж бусдын амгалан тайван байдлыг алагдуулсан зэрэг нөхцөл байдал үүссэн үед тусгай байранд эмч болон цагдаагийн ажилтны хяналтан доор албадан эрүүлжүүлэх зайлшгүй шаардлага гарч байна. УДШ-ийн 2000 оны 5 дугаар сарын 8-ны өдрийн 151 дугаар тогтоолд “Өөрийн үйлдлийг удирдан жолоодох чадваргүй этгээд гэж “Согтууруулах ундааг тохируулан хэрэглээгүйн улмаас биеэ авч явах чадваргүй болж гудамж талбай, олон нийтийн газарт ухаангүй унасан эсвэл хаана байгаага болон очих газраа мэдэхгүй болсон, бусдын амгалан тайван байдлыг алдагдуулж гэмт хэрэг үйлдэж болзошгүй болсон эсвэл өөрөө осол гэмтэлд орох, гэмт хэргийн хохирогч болж болзошгүй хүнийг хэлнэ” гэж тайлбарлажээ.

Согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэсэн этгээдийг албадан эрүүлжүүлэх тухай хуулинд согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэсэн этгээдийг эрүүлжүүлэх байранд хүргэх үндэслэлийг “Өөрийн үйлдлийг удирдан хянах чадваргүй болтлоо согтсоны улмаас гэр бүлийн буюу бусдын амгалан тайван байдлыг алдагдуулсан, хаана байгаагаа болон очих газраа мэдэхгүй болсон, гудамж талбай, олон нийтийн газар ухаангүй унасан, энэ байдлаас болж гэмт хэрэг үйлдэх, захиргааны зөрчил гаргах, мөн өөрөө осол гэмтэл, гэмт хэрэг, зөрчилд өртөж болзошгүй болсныг үндэслэл болгон цагдаагийн алба хаагч тухайн этгээдийг хамгаалах, тусламж үзүүлэх зорилгоор эрүүлжүүлэх байранд хүргэнэ ” гэж заасан байна.

- Эрүүлжүүлэх ажиллагааны гол зорилго нь хууль зүйн талаасаа:

Согтууруулах ундааг хэтрүүлэн хэрэглэсний улмаас өөрийгөө удирдан жолоодох чадвараа алдах энэ байдлаасаа шалтгаалан гэмт хэрэг, захиргааны зөрчил үйлдэх, осол хэрэгт өртөх, осолдох амь нас, эрүүл мэндээрээ хохирохоос урьдчилан сэргийлэхэд оршино.

- Эрүүл мэндийн талаасаа:

Согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэсэн этгээдийн ухаан санааг сэргээх, согтууруулах ундааны үйлчлэл нөлөөлөлийг бууруулах, тухайн этгээдийн хордлогыг тайлах, ухаан санааг нь сэргээх үйл ажиллагаа гэж ойлгодог байна.

“Эрүүлжүүлэх ажиллагааг цагдаагийн байгууллага нь эрүүл ахуйн шаардлага хангасан тусгай зориулалтын байранд 24 цагаас дээшгүй хугацаагаар, ийм байр байхгүй газарт архидан согтуурч, нийгмийн хэв журмын зөрчил гаргаж байгаа этгээдийг амь нас, эрүүл мэндэд нь хохирол учруулахгүйгээр эрүүлжүүлэх арга хэмжээ авна”. Энэ заалтаас үзэхэд согтуугаар гэмт хэрэг, зөрчил үйлдсэн этгээдийн амь нас,

эрүүл мэндэд нь хохирол учруулахгүйгээр ямар ч байранд эрүүлжүүлж болохоор байна. Гэтэл хөдөө, орон нутагт эрүүлжүүлэх ажиллагааг хэрэгжүүлэх нөхцөл, боломж тун хомс байдаг байна. Учир нь хүнийг эрүүл болгох эрүүлжүүлэхийн тулд эмч, сувилагч заавал байх шаардлагатай гэтэл сум орон нутагт тусгай зориулалттай эрүүлжүүлэх байр, эмч байдаггүйгээс хүний амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учруулахгүйгээр эрүүлжүүлнэ гэдэг аз туршсан хэрэг болжээ.

Энэ байдал нь согтууруулах ундаа хэрэглэж гэмт хэрэг, зөрчил үйлдсэн этгээдийг удаан хугацаагаар зориулалтын бус байранд саатуулах, эрүүлжүүлэх үндэс болж энэ нь цагдаагийн алба хаагчаас хүний эрх, эрх чөлөө, хууль тогтоомжийн заалтыг зөрчих байдалд хүргэдэг байна. Тухайлбал, сумын цагдаагийн тасаг, хэсэгт эрүүлжүүлэх тусгай зориулалтын байр байхгүйгээс хэсгийн төлөөлөгч, цагдаа нар согтуугаар гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдсон этгээдийг албан өрөөндөө эрүүлжүүлдэг. Энэ тохиолдолд цагдаагийн алба хаагч хүнийг эмчлэх, оношлох тусгай мэдлэг байхгүй учир тухайн этгээд архины хордлогод орох улмаар нас барах, зарим тохиолдолд тухайн эрүүлжигдэж байгаа этгээд цагдаагийн алба хаагчийн тавьсан шаардлагыг эсэргүүцэх, зүй бус авир гаргах нь алба хаагчдаас биеийн хүч хэрэглэх зайлшгүй шаардлагыг бий болж, үүний улмаас тухайн этгээд гэмтэж бэртэх явдал гарч улмаар цагдаагийн алба хаагчийн буруутай үйл ажиллагаа болон хувирч ихэнх тохиолдолд цагдаагийн алба хаагч үүргээ биелүүлснийхээ төлөө хариуцлага хүлээж гэмт хэрэгтэн болох тохиолдол нилээд гардаг байна.

Эрүүлжүүлэх байранд ажил үүрэг гүйцэтгэдэг алба хаагчдад тохиолддог нийтлэг хүндрэл бол согтуу, өөрийн үйлдлээ хянах чадвараа алдсан үйлчлүүлэгчидтэй

байнга харьцаж ажилладгаараа бусад цагдаагийн алба хаагчдаас сэтгэц, физиологийн хувьд маш хунд нөхцөлд ажил үүргээ биелүүлдэг. Согтуу хүнийг дуудлагаар очиж авах, эрүүлжүүлэх байранд эрүүлжүүлэх зэрэгт их бага хэмжээний эсэргүүцэлтэй байнга тулгардаг ба энэ тохиолдолд тэдэнд хүч хэрэглэх шаардлага зайлшгүй гардаг байна. Гэтэл үүнийг нарийвчлан журмалсан хууль эрх зүйн зохицуулалт тодорхой бус байна.

Нөгөө талаас согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэсэн боловч гэмт хэрэг зөрчилд холбогдоогүй, хохирогч болоогүй этгээдийг цагдаагийн байгууллагаас эрүүлжүүлэх нэрийн дор саатуулан хорих нь “Хүний эрх, эрх чөлөөг хүндэтгэх, хүнлэг энэрэнгүй ёсыг эрхэмлэн, хүн амын эрүүл мэндийг хамгаалах” хэмээсэн Үндсэн хуулийн заалт, “Хүний эрхийн түгээмэл тунхаглал”-ын 3 дугаар зүйлд тунхагласан “Хүн бүр эрх чөлөөтэй, халдашгүй дархан байх эрхтэй” гэсэн заалтыг ноцтой зөрчиж буй үйлдэл болох учраас ийм тохиолдолд цагдаагийн алба хаагчийн тавьсан шаардлагыг биелүүлээгүй хэмээн тэдэнд хүч хэрэглэх нь хууль зөрчин хүний эрхэд халдаж буй ноцтой үйлдэл болон харагдаж байна. Харин согтсон болон мансуурсан үедээ гэмт хэрэг зөрчилд холбогдсон этгээдийн хувьд цагдаагийн алба хаагчийн тавьсан хууль ёсны шаардлагыг биелүүлэхгүй бол хүч хэрэглэх үндэслэл зайлшгүй үүсэх магадлалтай юм. Эндээс харахад согтуурсан болон мансуурсан этгээдийн согтуурал, мансуурлын зэргийг тогтоох, албадан эрүүлжүүлэх баривчлах үед шаарлагатай бол хүч хэрэглэх ёстой гэдгийг баталгаажуулаад энэ үед нэг талаас хүний эрхийг хангах нөгөө талаас цагдаагийн алба хаагчдад хуулиар олгогдсон эрх, үүргийг хэрэгжүүлэх явцыг баталгаажуулах үүднээс баримтжуулах ажлыг зааврын дагуу хийж байхаар тусгасан байна.

Манай орны хувьд шинээр батлагдан гарсан эрх зүйн актуудад цагдаагийн байгууллагаас согтуурсан этгээдтэй холбоотой дуудлагаар ажиллах үед согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэсэн этгээдийг эмнэлэг, эрүүл мэндийн байгууллагад хүлээлгэн өгч байхаар тусгагджээ. Эндээс цагдаагийн байгууллага, алба хаагчаас согтуурсан, мансуурсан хүнийг албадан саатуулах ажиллагааны үед биеийн хүч хэрэглэх шаардлага түүнд учирч буй хүндрэл, бэрхшээлийг судалж Нийслэлийн цагдаагийн газрын харъяа газар, хэлтсүүдийн саатуулах байранд ажилладаг алба хаагчдтай фокус ярилцлага хийсэн судалгааны үр дүнг дараах байдлаар нэгтгэн авч үзлээ. Үүнд:

1. Хэв журам сахиулах ажиллагааны явцад согтуурсан болон мансуурсаны улмаас гэмт хэрэг зөрчилд холбогдсон этгээдийг албадан саатуулах ажиллагааны явцад энэ үйлдэл тутмын 90%-д нь биеийн хүч хэрэглэх шаардлага тулгардаг;

2. Согтуу иргэдийг саатуулах байранд хүргэх үед биеийн хүч, тусгай хэрэгсэл хэрэглэх тохиолдол зайлшгүй тулгардаг бөгөөд ийнхүү хүч хэрэглэсний дараа хөхөрсөн, хавдсанаас авахуулаад бэртэл гэмтэл гарсан буюу хүний эрх зөрчигдсөн гэсэн байдал ихээхэн гардаг;

3. Иргэдийн гомдлыг үнэн бодитой эсэхийг магадлах, шалгах үйл явц хэт нэг талыг барьж явагддаг тул цагдаагийн алба хаагчийн буруу гэж шүүх шийдвэрлэх тохиолдол 80 % байдаг;

4. Цагдаагийн албаны тухай хуульд цагдаагийн алба хаагчийн биеийн хүч, тусгай хэрэгсэл хэрэглэх харилцааг тухайлан зохицуулсан боловч цагдаагийн алба хаагчдын энэ талаарх мэдлэг хомс;

5. Цагдаагийн алба хаагчийн үйл ажиллагаагаа явуулах баталгаа, хууль, эрх зүйн хамгаалалтыг маш

сайн хангасан заалтыг хууль, тогтоомжуудад тусгаж өгөх шаардлагатай болно.

Цагдаагийн байгууллагаас согтуурсан этгээдийг албадан саатуулах ажиллагааны явцад тухайн этгээдийн эрүүл мэнд хохирох эрсдэл жилээс жилд огт буурахгүй байгаа нь ЦЕГ-ын Мэдээлэл, дүн шинжилгээний газраас гаргасан мэдээнд тодорхой байна. (2019-2021 он)

№ Хэрэг гарсан газар
Хэргийн утга

1. Архангай аймаг,
Эрдэнэбулган сум 1-р баг
Эрүүлжүүлэх баривчлах
байранд байсан Ганжигүүр нь албан
үүрэгтээ хайнга хандсаны улмаас
эрүүлжүүлэх байранд ирсэн хүнд
биеийн хүч хэрэглэх үед хөл гэмтсэн

2. Сүхбаатар дүүрэг 100-айл-1,
10-р хороо СБД-ийн Цагдаагийн
тасаг эрүүлжүүлэх байрны цагдаа
Оюунболд нь эрүүлжүүлэх байранд
цагдаагийн тавьсан хууль ёсны
шаардаггүйг биелүүлээгүйн улмаас
биеийн хүч хэрэглэх үед албан
үүрэгтээ хайнга хандсаны улмаас тус
байранд эрүүлжүүлэгдэж байсан
иргэний гарыг хугалсан.

3. Хан-Уул дүүрэг ХУД-3
хороо, Жем интернэшнл ХХК-ны
хашаанд Доржбаатар нь бусдын
амгалан тайван байдал алдагдуусан
дуудлага дээр ирж тухайн этгээдийг
саатуулах үед эсэргүүцэн үед биеийн
хүч хэрэглэх явцад мөр мултарч тохой
гэмтсэн

Цагдаагийн ерөнхий газрын
харьяа Эргүүл хамгаалатын газрын
хуралын зааланд 2022 оны 09-р сарын
16-ны өдөр 10 цагаас 13.30 цагийн
хооронд Нийслэлийн цагдаагийн
газрын харъяа “Саатуулах байр”-д
ажилладаг алба хаагчдын
төлөөлөлтэй уулзалт ярилцлагыг
хийхэд согтуурсан этгээдийг албадан
саатуулах явцад биеийн хүч, тусгай
хэрэгсэл хэрэглэх шаардлага, түүнд
учирч буй хүндрэл, бэрхшээлийн
талаар дараах хариулт өгсөн. Үүнд:

1. Согтуурсан этгээдийг гэмт
хэрэг зөрчилд холбогдолтой гэж үзвэл
албадан эрүүлжүүлэх буюу саатуулах
ажиллагааны явцад биеийн хүч
хэрэглэх шаардлага 80-90 орчим
хувьд гардаг;

2. Иргэдийн зүгээс цагдаагийн
байгууллагыг үйлчилгээний
байгууллага гэж үзэх хандлага их
байдаг учраас цагдаа хүний эрхийг
зөрчиж байна, үүнд саатуулах байрны
нөхцөл байдал маш муу, түүнчлэн
саатуулж байгаа этгээдийн хувцасыг
тайлах шаардлага тавьдаг зэрэг нь
маргаан үүсгэх нөхцлийг бий болгодог;

3. Цагдаагийн байгууллага нь
цагдаагийн алба хаагч нь хуульд
заасан үндэслэл журмын дагуу биеийн
хүч хэрэглэснийг нь хүний эрх зөрчсөн
гэж гомдол гаргасан этгээдийн эрхийг
дээгүүр тавьж, цагдаагийн алба
хаагчийн эрхийг хамгаалах ажиллагаа
дутмаг хийгдэж байна;

4. Цагдаагийн алба хаагчаас
шаардлагатай тохиолдолд биеийн хүч
хэрэглэх үндэслэл, хууль эрх зүйн
зохицуулалт хангагдаагүй байна;

5. Цагдаагийн алба хаагчаас
биеийн хүч хэрэглэх үндэслэлийг
тодорхой болгож, түүнээс гарах үр
дагавар, бусад нөхцөл байдалд эрх
зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй
болгох, цагдаагийн алба хаагчийг
хамгаалах үйл ажиллагааг
сайжруулах шаардлагатай байна.
Дээрхээс дараах дүгнэлт хийж байна.

Дүгнэлт

Цагдаагийн алба хаагч нь
согтуурсан этгээдийг албадан
саатуулах үед дагаж мөрдөх хууль,
эрх зүйн актыг бүрэн судлаагүй, тусгай
хэрэгсэлийн хангалт хүрэлцээ, чанар
муу, биеийн хүч хэрэглэсэн
тохиолдолд гарах үр дагаварт албаны
зүгээс тухайн алба хаагчыг хамгаалах
механизм хангалтгүй байна. Тиймээс
цагдаагийн байгууллага, алба хаагч нь
хуульд заасан үндэслэл, журмаар хүч
хэрэглэх эрхтэй гэдгийг тайлбарлах,
таниулах үйл ажиллагааг хийх
шаардлагатай байна.

Санал

- Саатуулах байрны орчин нөхцөлийг сайжруулах, тэнд үзүүлж байгаа үйлчилгээг дээшлүүлэх;

- Саатуулах байранд иргэдийг оруулахдаа хувцастай нь оруулдаг болох;

- Төрийн тусгайлсан чиг үүрэг гүйцэтгэдэг хууль сахиулах байгууллагын үйл ажиллагааны онцлог, тэдний эрх үүргийг сурталчилсан мэдээллийн хэрэгсэл (телевиз, радио)-ийг тогтмол ажиллуулах;

- Саатуулах байрны эмч нарын үүрэг хариуцлагыг өндөржүүлэх, тэднийг сургалтад тогтмол хамруулж байх;

- Саатуулах байранд хүргэгдсэн ирсэн, тодорхой хугацаанд байсан, тухайн байрнаас гарсан тухай тогтсон загвар бүхий маягтыг бөглөж хэвшүүлэх зэрэг болно. Эдгээр арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлсэнээр иргэд

цагдаагийн алба хаагчдын хооронд үүсэх зөрчил багасна.

- Эрүүлжүүлэх байрны болон биеийн хүч хэрэглэх эрх зүйн орчныг сайжруулах. Ингэхдээ цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагааны журмуудад тодорхой зохицуулалтуудыг тусгах нь зүйтэй юм.

Эх сурвалжийн жагсаалт

- Цагдаагийн албаны тухай хууль. 2017 он.

- Зөрчлийн тухай хууль.

- Согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэсэн этгээдийг албадан эрүүлжүүлэх тухай хууль. 2003 он.

- Согтууруулах ундааны эргэлтэд хяналт тавих, архи дан согтуурахтай тэмцэх тухай хууль. 2020 он.

- Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль. 2019 он.